

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Het cDA moet Code Oranje omarmen

Eens, deze beweging durft de toekomstagenda door de samenleving te laten bepalen

door **Fons Naterop** De auteur is burgemeester van Aalburg.

Code Oranje verdient onze sympathie. Het is een beweging met een achterban dwars door alle partijen heen, die echt durft te kiezen de toekomstagenda door de samenleving te laten bepalen. En dat is hard nodig. In mijn tien jaar als burgemeester heb ik te lang de worsteling van politieke partijen gezien. Deze staan graag in verbinding met de samenleving en hebben daar vele wortels, maar ze vinden het moeilijk om echte aansluiting te krijgen. De samenleving gaat steeds sneller, inwoners zijn mondiger geworden en hebben uiteenlopende opvattingen die niet altijd in partijprogramma's passen. Mensen zijn vaak cynisch over de gevestigde orde, maar hechten nog wel degelijk aan onze democratische waarden.

Proteststem

Natuurlijk heb ik als burgemeester een legitimatie en een taak vanuit de gemeentewet. Ook zijn er allerlei waardevolle wetenschappelijke studies over de toekomst van het lokale bestuur. Maar ik zie vooral de dagelijkse

praktijk: de worsteling tussen de representatieve en de participatieve democratie. De samenleving mag nu één keer in de vier jaar van zich laten horen door te stemmen. Veel burgers doen dat niet of brengen een proteststem uit. De samenleving zoekt meer en meer de flanken op en polariseert. De amechtige representatieve democratie wil wel met haar in verbinding komen, maar heeft de juiste vorm nog niet gevonden. Ze weet zich geen raad met de dromers en de doeners. Langs de zijlijn en vanuit de vertrouwde systeemwereld gaat de representatieve democratie wel het gesprek aan, maar het wantrouwen in en naar elkaar druipt er vaak van af. Het is belangrijk dat christendemocraten dat herkennen, erkennen en er wat aan doen. Maar ook de leden van onze samenleving roep ik op: laat mensen met verbindende kwaliteiten de gesprekken met de overheid leiden.

Andere koers

Het wordt tijd voor een andere koers en dat geldt ook voor de

christendemocratie. Het CDA, in het verleden de grootste middenpartij, met mooie christelijke waarden, roep ik ook op: durf los te laten, om zo ruimte te maken voor de samenleving. Dat betekent dat we soms moeten loskomen van onze eigen standpunten en vanaf het begin samen met burgers moeten optrekken, waardoor politieke belangen samensmelten met de dromen van inwoners.

Neem een wethouder van het sociale domein of van de omgevingsvisie. Deze is natuurlijk geen knip voor de neus waard als hij zelf geen visie ontwikkelt voor hoe hij vier jaar lang die transformatie handen en voeten wil geven. Het is belangrijk dat hij daar eerst zelf over nadenkt, en zich vooral niet laat leiden door

---

Het is belangrijk dat een wethouder zich niet laat leiden door beleidsambtenaren

beleidsambtenaren. Hij moet hen aanhoren zonder op voorhand mee te gaan in hun (systeem) denkwereld, en hen aan het werk zetten om het proces met de samenleving te stroomlijnen. Zeker, die processen kunnen grillig verlopen wanneer de samenleving – vol talentvolle denkers, dromers en doeners – serieus genomen wordt, maar een goed bestuurder probeert de tegengestelde belangen te overbruggen. Hij gaat het gesprek aan en neemt mensen serieus. Hij geeft ze niet altijd gelijk, maar ondertussen hebben ze wél hun inbreng gehad. Met deze grondhouding neemt de kans op de beste oplossingen toe, met een groter draagvlak en minder kostbare bezwaren.

Concurrent

De vraag is gerechtvaardigd of Code Oranje niet een concurrent van het CDA wordt, omdat de beweging bij provinciale verkiezingen met eigen lijsten wil uitkomen. Mijn persoonlijke intentie is om als CDA'er de filosofie van Code Oranje te omarmen, in de hoop dat deze binnen onze partij een pregnante plek krijgt. In Altena hebben we er al veel mee bereikt. Maar ik weet dat veel mensen die voorheen op een middenpartij als het CDA stemden, naar partijen op de flanken zijn uitgeweken, helemaal niet meer stemmen, of een loyaliteitsdilemma hebben. Als deze 'afgehaakte' kiezers de echte democratische waarden in onze partij weer herkennen doordat het CDA de filosofie van Code Oranje omarmt, of zich

misschien rechtstreeks tot een lijst Code Oranje wenden en zo de democratische waarden omarmen, dan is dat aan het einde van de rit pure winst.

Ook voor het CDA. Code Oranje is niet uit op de macht

of op het trekken van stemmen, maar als er nu niets gebeurt binnen de middenpartijen, maak je Code Oranje of gelijksoortige bewegingen vanzelf groot.

Daarom roep ik het CDA en zijn bestuurders op: omarm Code Oranje! Pak de van oudsher sterke kant van de partij op: ga verbinden en vooral níet polariseren!